

Turvatuuli hankkeen opintojakso: Tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointi ja elinkaarilaskenta YVA-lainsäädäntö

Koulutus on rahoitettu Euroopan unionin elpymis- ja palautumistukivälineellä (RRF), joka on EU:n elpymisvälineen (Next Generation EU) suurin ohjelma. Rahoituksen on myöntänyt Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskus (Jotpa). Palvelukeskus edistää työikäisten osaamisen kehittämistä ja osaavan työvoiman saatavuutta. Palvelukeskuksen toimintaa ohjaavat opetus- ja kulttuuriministeriö sekä työ- ja elinkeinoministeriö

Sisältö

- Laki ympäristövaikutusten arvioinnista (YVAL 5.5.2017/252)
- Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenetelystä (YVAA 277/2027)
- Muut YVA-menettelyssä huomioon otettavat lait

Kuva Jan Nyman © 2024

YVA-laki

Lainsäädännöllisesti ympäristövaikutusten arviointimenettelyä ohjaa

- YVA-laki ([252/2017](#), YVAL)
  - uudistui toukokuussa 2017
- Määrittää mm.
  - YVA-menettelyn rakenteen
  - Toimijat ja niiden tehtävät
  - YVA:n roolin ympäristölupamenettelyssä
  - Menettelyn hankkeessa, jossa on valtioiden rajat ylittäviä ympäristövaikutuksia – hankeluettelo liitteenä

YVA-laki

- Luvut 1 - 7
- Pykälät 1 § - 40 §
- Liite 1. Hankeluettelo
- Liite 2. Tapauskohtainen harkinta
  - Hankkeella merkittäviä ympäristövaikutuksia
    1. Hankkeen ominaisuudet
    2. Hankkeen sijainti
    3. Vaikutusten luonne
- Muutossäädösten voimaantulo ja soveltaminen
  - Esim. HE76/2002 vp / asian käsittely

Kuva Jan Nyman © 2024

YVAL keskeisimmät luvut ja pykälät

1 luku Yleiset säännökset

- 2 § Määritelmät
  - 1) Ympäristövaikutukset
  - 2) Ympäristövaikutusten arviointimenettely
  - 3) Ympäristövaikutusten arviointiohjelma
  - 4) Ympäristövaikutusten arviointiselostus
  - 5) Hankkeesta vastaava
  - 6) Yhteysviranomainen
  - 7) Osalliset
  - 8) Perusteltu päätelmä
  - 9) Luvat
- 4 § Suhde muuhun lainsäädäntöön ja muihin menettelyihin
  - Otettava huomioon hankkeesta ja sen ympäristövaikutuksista on muussa yhteydessä selvitetty, selvitysten yhteensovittaminen

Kuva Jan Nyman © 2024

YVAL keskeisimmät luvut ja pykälät

1 luku Yleiset säännökset

- 8 § Ennakkoneuvottelu
  - Ennen arviointiohjelman toimittamista tai arviointimenettelyn kuluessa voidaan pitää **ennakkoneuvottelu** hanketoimijan ja keskeisten viranomaisten välillä
  - Aloitteen voi tehdä yhteysviranomaisen, toisen asiaa käsittelevän viranomaisen tai hankkeesta vastaavan aloitteesta
  - Tavoitteena **edistää** arviointi-, suunnittelu- ja lupamenettelyjen kokonaisuuden hallintaa
  - Edistää hankkeesta vastaavan ja viranomaisten välistä tiedonvaihtoa
  - **Parantaa** selvitysten ja asiakirjojen **laatua** sekä käytettävyyttä
  - **Sujuvoittaa** hankkeeseen liittyviä menettelyjä

YVAL keskeisimmät luvut ja pykälät

2 luku Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltaminen yksittäistapauksessa

- 13 § Päätös arviointimenettelyn soveltamisesta yksittäistapauksessa
  - Ennen **ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltamista yksittäistapauksessa** koskevan päätöksen tekemistä on arviointimenettelyn tarpeesta kuultava asianomaisia viranomaisia.
  - Mikäli arviointimenettelyä **ei edellytetä**, päätöksessä on todettava myös mahdolliset hankkeesta vastaavan esittämät hankkeen ominaisuudet ja erityiset toimenpiteet, joilla pyritään välttämään tai ehkäisemään hankkeen merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia.
  - Toimivaltaisen viranomaisen on tehtävä päätös arviointimenettelyn soveltamisesta **viimeistään kuukauden** kuluttua siitä, kun se on saanut hankkeesta ja sen ympäristövaikutuksista riittävät tiedot.
  - Päätös on **annettava tiedoksi** hankkeesta vastaavalle (L 434/2003, 60 §)
  - Päätös on **julkaistava sähköisesti** toimivaltaisen viranomaisen internetsivuilla
  - **Lähetettävä tiedoksi** asianomaisille viranomaisille sekä mahdolliselle aloitteen tehneelle taholle.
  - Päätöksestä on lisäksi **tiedotettava viipymättä kuuluttamalla** vähintään 14 päivän ajan hankkeen todennäköisen vaikutusalueen kuntien ilmoitustauluilla (L 34/1925)

YVAL keskeisimmät luvut ja pykälät

3 luku Ympäristövaikutusten arviointimenettely

- 14 § Arviointimenettelyn sisältö
  - 1) arviointiohjelman ja arviointiselostuksen laatimisen;
  - 2) arviointiohjelmasta ja arviointiselostuksesta tiedottamisen ja kuulemisen mukaan lukien kansainvälinen kuuleminen;
  - 3) yhteysviranomaisen tarkastelun arviointiohjelmassa ja arviointiselostuksessa esitetyistä tiedoista ja kuulemisten yhteydessä annetuista mielipiteistä ja lausunnoista mukaan lukien kansainvälinen kuuleminen;
  - 4) yhteysviranomaisen lausunnon arviointiohjelmasta;
  - 5) yhteysviranomaisen perustellun päätelmän hankkeen merkittävistä ympäristövaikutuksista; ja
  - 6) arviointiselostuksen, siitä annettujen mielipiteiden ja lausuntojen, mukaan lukien kansainvälistä kuulemistä koskevat asiakirjat, sekä perustellun päätelmän huomioonottamisen lupamenettelyssä sekä perustellun päätelmän sisällyttämisen lupaan

YVAL keskeisimmät luvut ja pykälät

3 luku Ympäristövaikutusten arviointimenettely

- 23 § Perusteltu päätelmä
  - Yhteysviranomaisen **tarkistaa** ympäristövaikutusten arviointiselostuksen **riittävyden ja laadun** sekä **laatii** tämän jälkeen **perustellun päätelmänsä hankkeen merkittävistä ympäristövaikutuksista**.
  - Perusteltu päätelmä on annettava hankkeesta vastaavalle kahden kuukauden kuluessa lausuntojen antamiseen ja mielipiteiden esittämiseen varatun määräajan päättymisestä.
  - Perustellussa päätelmässä on esitettävä yhteenveto arviointiselostuksesta annetuista muista lausunnoista ja mielipiteistä.

Valmis AS
+ 30 – 60 vrk
+ max 2 kk

Kuva Jan Nyman © 2024

YVAL keskeisimmät luvut ja pykälät

4 luku Ympäristövaikutusten arvioinnin huomioon ottaminen lupamenettelyssä ja luvassa

- 25 § Arvioinnin huomioon ottaminen lupamenettelyssä
  - Lupahakemukseen on ennen päätöksentekoa liitettävä ympäristövaikutusten arviointiselostus ja perusteltu päätelmä.
  - Viranomainen ei saa myöntää lupaa hankkeen toteuttamiseen ennen kuin se on saanut käyttöönsä arviointiselostuksen ja perustellun päätelmän sekä valtioiden rajat ylittäviin vaikutuksiin liittyvät 29 §:ssä tarkoitetut kansainvälistä kuulemista koskevat asiakirjat.

Kuva Jan Nyman © 2024

YVAL keskeisimmät luvut ja pykälät

4 luku Ympäristövaikutusten arvioinnin huomioon ottaminen lupamenettelyssä ja luvassa

- 26 § Arvioinnin huomioon ottaminen luvassa
  - Lupapäätökseen on sisällytettävä perusteltu päätelmä, ja siinä on asianmukaisesti otettava huomioon arviointiselostusta koskevien ja mahdollisten 29 §:ssä tarkoitettujen kansainvälisten kuulemisten tulokset.
  - Päätöksestä on käytävä ilmi, miten arviointiselostus, perusteltu päätelmä ja mahdolliset 29 §:ssä tarkoitetut kansainvälistä kuulemista koskevat asiakirjat on otettu huomioon.

Kuva Jan Nyman © 2024

YVAL keskeisimmät luvut ja pykälät

4 luku Ympäristövaikutusten arvioinnin huomioon ottaminen lupamenettelyssä ja luvassa

- 27 § Perustellun päätelmän ajantasaisuus
  - **Lupaviranomaisen** on varmistettava, että perusteltu päätelmä on ajan tasalla lupa-asiaa ratkaistaessa.
  - Yhteysviranomaisen on **lupaviranomaisen pyynnöstä** esitettävä näkemyksensä laatimansa perustellun päätelmän ajantasaisuudesta ja tarvittaessa yksilöitävä, miltä osin se ei enää ole ajan tasalla ja miltä osin arviointiselostusta on täydennettävä perustellun päätelmän ajantasaistamiseksi.
  - **Hankkeesta vastaava** voi pyytää ennen lupa-asian vireilletuloa yhteysviranomaista esittämään näkemyksensä laatimansa perustellun päätelmän ajantasaisuudesta ja tarvittaessa yksilöimään, mitä tietoja perustellun päätelmän ajantasaistamiseksi tarvitaan.

Kuva Jan Nyman © 2024

YVAL liitteet

Liite 1 Hankeluettelo

- Hankeluetteloon on koottu YVA-menettelyn alaiset hankkeet
  - 1) Eläinten pito ja kalankasvatus
  - 2) Luonnonvarojen otto ja käsittely
  - 3) Vesistön rakentaminen ja säännöstely
  - 4) Metalliteollisuus
  - 5) Metsäteollisuus
  - 6) Kemianteollisuus
  - 7) Energiantuotanto
  - 8) Energian ja aineiden siirto sekä varastointi
  - 9) Liikenne
  - 10) Vesihuolto
  - 11) Jätehuolto
  - 12) Edellä mainittujen hankkeiden muutokset

Kuva Jan Nyman © 2024

YVAL liitteet

Liite 2 Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltaminen

- Lain 3 §:n 3 momentissa tarkoitettut tekijät, joita käytetään päätettäessä ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltamisesta 3 §:n 2 momentissa tarkoitettuun hankkeeseen
  1. Hankkeen ominaisuudet
    - Koko ja suunnitelma
    - Yhteisvaikutukset
    - Luonnonvarojen käyttö
    - Jätteiden muodostuminen
    - Pilaantuminen ja haitat
    - Riskit
    - Ihmisten terveydelle koituvat riskit

Kuva Jan Nyman © 2024

YVAL liitteet

Liite 2 Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltaminen

2. Hankkeen sijainti

Hankkeen vaikutusalueella olevan ympäristön herkkyyttä on tarkasteltava ottaen huomioon erityisesti:

- a) nykyinen ja hyväksytyjen kaavojen mukainen maankäyttö;
- b) alueen ja sen maanpinnan alaisten luonnonvarojen (myös maaperä, maa, vesi ja luonnonmonimuotoisuus) suhteellinen runsaus, saatavuus, laatu ja uudistumiskyky;
- c) luonnonympäristön sietokyky

Kuva Jan Nyman © 2024

YVAL liitteet

Liite 2 Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltaminen

3. Hankkeen todennäköisesti merkittäviä ympäristövaikutuksia on tarkasteltava tämän liitteen 1 ja 2 kohdassa määritettyjen seikkojen perusteella ottaen huomioon:
- a) vaikutusten suuruus ja alueellinen laajuus, kuten vaikutusten todennäköinen maantieteellinen alue ja väestömäärä, johon vaikutukset todennäköisesti kohdistuvat;
  - b) vaikutusten yleinen luonne;
  - c) rajat ylittävä vaikutus;
  - d) vaikutusten voimakkuus ja monitahoisuus;
  - e) vaikutusten todennäköisyys;
  - f) vaikutusten odotettu alkamisaika, kesto, toistumistiheys ja palautuvuus;
  - g) yhteisvaikutus muiden olemassa olevien ja/tai hyväksytyjen hankkeiden vaikutusten kanssa;
  - h) mahdollisuus vähentää vaikutuksia tehokkaasti.

YVA-asetus (277/2017)

1 § Hankkeesta vastaavalta edellytettävät tiedot päätettäessä arviointimenettelyn soveltamisesta yksittäistapauksessa

- Hankkeesta vastaavan on toimitettava toimivaltaiselle viranomaiselle arviointimenettelyn soveltamista yksittäistapauksessa koskevaa päätöksentekoa varten seuraavat tiedot:
  - 1) hankkeen kuvaus, erityisesti
    - a) kuvaus hankkeen fyysisistä ominaisuuksista ja tarvittaessa purkutöistä;
    - b) kuvaus hankkeen sijaintipaikasta, ottaen erityisesti huomioon niiden maantieteellisten alueiden ympäristön herkkyys, joihin hanke todennäköisesti vaikuttaa;
  - 2) kuvaus niistä ympäristönäkökohdista, joihin hankkeella on todennäköisesti merkittäviä vaikutuksia; sekä
  - 3) siltä osin kuin tietoa hankkeen mahdollisista todennäköisesti merkittävistä ympäristövaikutuksista on saatavilla, kuvaus näistä vaikutuksista, jotka johtuvat
    - a) ennustetuista jäämistä ja päästöistä sekä tarvittaessa jätteiden muodostumisesta; tai
    - b) luonnonvarojen, erityisesti maaperän, maan, veden ja luonnon monimuotoisuuden, käytöstä.

YVA-asetus (277/2017)

2 § Luonnonympäristön sietokyvyn ottaminen huomioon päätettäessä arviointimenettelyn soveltamisesta yksittäistapauksessa

- 1) kosteikot, ranta-alueet ja jokisuut;
- 2) rannikkoalueet ja meriympäristö;
- 3) vuoristo- ja metsäalueet;
- 4) kansallis- ja luonnonpuistot;
- 5) lain nojalla luokitellut tai suojellut alueet sekä jäsenvaltioiden luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta annetun neuvoston direktiivin 92/43/ETY ja luonnonvaraisten lintujen suojelusta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/147/EY perusteella määrittelemät Natura 2000 -alueet;
- 6) alueet, joilla unionin lainsäädännössä vahvistetut ympäristön laatustandardit on jo ylitetty, niitä ei ole noudatettu tai niiden arvioidaan ylittyneen;
- 7) tiheään asutetut alueet; sekä
- 8) historiallisesti, kulttuurisesti tai arkeologisesti merkittävät maisemat ja kohteet.

YVA-asetus (277/2017)

3 § Arviointiohjelman sisältö

- Kuvaus hankkeesta
- Hankkeen kohtuulliset vaihtoehdot
- Tiedot toteuttamisen edellyttämistä luvista jne.

4 § Arviointiselostuksen sisältö

- Ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa on esitettävä tarpeellisessa määrin tietoja, jotka ovat tarpeen perustellun päätelmän tekemiselle ottaen huomioon kulloinkin saatavilla oleva tietämys ja arviointimenetelmät.
- Kuvaus hankkeesta
- Tiedot hankkeesta vastaavasta
- Selvitys hankkeen ja sen vaihtoehtojen suhteesta maankäyttösuunnitelmiin jne.

5 § Kuulutuksen sisältö

- Kuulutuksesta on käytävä ilmi yksilöidyt tiedot hankkeesta, sen sijainnista jne.

Kuva Jan Nyman © 2024

Muut tuulivoimahankkeen YVA-menettelyssä huomioitavat lait

- Alueidenkäyttölaki (5.2.1999/132)
- Rakentamislaki (751/2023)
- Ilmailulaki (864/2024)
- Ympäristönsuojelulaki (527/2014)
- Vesilaki (587/2011)
- Luonnonsuojelulaki (9/2023)
- Maantielaki (503/2005)
- Muinaismuistolaki (295/1963)
- Laki kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta (603/1977)

Kuva Jan Nyman © 2024

Kiitos!

Jan Nyman

Lehtori

jan.nyman@vamk.fi